

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaTyV@eduskunta.fi**Viite: HE 204/2020 vp**

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta perjantai 13.11.2020 klo 11.00 / HE 204/2020 vp /
Asiantuntijapyyntö

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja
yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun väliaikaisesta muuttamisesta**

Uudenmaan ELY-keskus tukee lämpimästi hallituksen esitystä palauttaa
tutkintoon johtava korkeakoulutus työvoimakoulutusvalikoimaan.
Korkeakoulututkintoon johtavien opintojen hankkiminen
työvoimakoulutuksena on perusteltua koulutus- ja osaamistason nostamisen
ja osaavan työvoiman saatavuuden kannalta. Uudistus tukee niin
työnhakijoiden kuin työnantajien uudistuvia osaamistarpeita.

Tavoitteet ja esitetyt toimenpiteet tukevat parlamentaarisen jatkuvan
oppimisen linjauksia sekä osaamistarjonnan monipuolistamista ja
laajentamista. Uudellamaalla asuu paljon korkeasti koulutettua väestöä ja
toimii useita yliopistoja ja ammattikorkeakouluja, joiden monipuolista
koulutustarjontaa on tarkoituksenmukaista hyödyntää.

Työn ja elinkeinorakenteiden murros, kasvavat ja uudet osaamistarpeet,
uudet osaamiskombinaatiot ja eri koulutusasteiden mahdollinen yhteistyö
korostavat tarvetta tarkastella koulutusta kokonaisuutena, mahdollistaa
tutkintoon johtava työvoimakoulutus ja yksilöille kesken jääneiden korkea-
asteen tutkintonsa loppuunsaattaminen tai erityistilanteissa alan vaihto.
Osaamisen kehittämisellä ja työllistymisellä on myös välillisiä positiivisia
vaikutuksia henkilöiden hyvinvointiin, mikä vähentää osaltaan
pahoinvoinnista yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia. Käynnissä olevan
jatkuvan oppimisen hankkeen aikana on mahdollisuus rakentaa
pääkaupunkiseudun yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa toimintamalleja ja
sisältöjä hallituksen esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja hyvien
käytäntöjen luomiseksi. Esitetty aikataulu on tiukka ja muutokset
määräaikaisia, mikä haastaa käytäntöjen rakentamista. Ehdotetut

säännökset antavat mahdollisuuden hankkia työvoimapolitiittisena palveluna hankittavaa korkeakoulutusta eri muodoissa ja eri aloilta, mikä on erinomaista. Uudenmaan jatkuvan oppimisen työn tavoitteena on myös lisätä yritysysteistyötä ja toteuttaa työelämälähtöisiä, alueen erityispiirteitä huomioivia työvoimakoulutuksia. Tiivistyvät ammattikorkeakoulukontaktit ja koulutukset tarjoavat tähän hyviä mahdollisuuksia.

Muutoksella pyritään vastaamaan työvoiman kysyntään tavanomaista koulutusväylää nopeammin.

Muutoksella voidaan vastata työvoiman kysyntään nopeasti

Uudenmaan ELY-keskuksen alueella työnantajilla on edelleen rekrytointiongelmia alasta riippuen. ELY-keskus pitää tärkeänä myös sitä, että ELY-keskuksilla on mahdollisuus suunnitella ja sopia alueellisesti tärkeitä korkeakoulututkintoja työnantajien sekä asiakkaiden tarpeisiin.

Esityksen tavoitteena on työllisyyden edistäminen ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen erityisesti kasvavilla toimialoilla ja erityisesti COVID-19-pandemian jälkeen. Työvoimakoulutuksen keinoin ei nykyisin riittävästi voida vastata toimialojen työvoimapulaan, jossa kyse on ammattikorkeakoulu- tai yliopistotason osaajista. Työmarkkinoilla on ollut pulaa osaavasta työvoimasta tietyillä aloilla jo ennen COVID-19-pandemiaakin.

Pandemia on muuttanut osin työmarkkinoiden dynamiikkaa ja muuttaa monien yritysten toiminnan suuntaa tai painopisteitä siten, että tarvitaan uuden tyyppistä osaamista. Irtisanotuissa ja työttömäksi jääneissä on myös mukana henkilöitä, jotka uudelleen työllistyäkseen tarvitsevat korkea-asteen koulutusta, mahdollisesti jopa kokonaan uudelta alalta.

Työvoimakoulutuksen etuna on joustavuus ja että hankittavat koulutusohjelmat suunnitellaan nimenomaan kunkin alueen työmarkkinoiden tarpeista lähtien.

Muutoksella pystytään tuottamaan korkeakoulutusta nimenomaan työllistymistä edistäviin koulutuksiin

Laadukas ja saavutettava opintopolku tulisi olla mahdollinen kaikille ja tämä muutos mahdollistaa myöhemmin työelämän aikana tapahtuvan opiskelun, oman osaamisen ylläpidon sekä kehittämisen. Lakimuutos mahdollistaa myös opiskelumahdollisuudet henkilöille, joiden korkea-asteen opinnot ovat

jääneet kesken tai jotka haluavat nostaa saman alan koulutustasoaan nykyisestä.

Tämä voi olla työnhakijan ainoa mahdollisuus saada osaaminen sille tasolle, että työllistyy. Työvoimakoulutuksen etu on, että koulutus on vahvemmin työvoimapolitiittisin perustein ohjattua ja kohdennettua ja sitä on mahdollista suunnata vahvasti työelämän tarpeisiin. On erityisen tärkeää, että ELY-keskukset voivat alueellisesti suunnitella koulutuksia, jotta tarjontaa voidaan kohdentaa juuri sinne, missä työvoiman kysyntä ja tarve on.

Työvoimakoulutuksena koulutustarpeisiin pystytään reagoimaan nopeammin ja kustannustehokkaasti. Uudenmaan ELY-keskus pitää tärkeänä ja olennaisena sitä, että työvoimakoulutuksena toteutettu korkeakoulutus kilpailutetaan aina, jotta kustannukset pysyvät kohtuullisina. Tulee varmistaa myös se, että ELY-keskuksilla on riittävä rahoitus näihin koulutuksiin.

Muuttuvan työelämän vaatimukset lisäävät oman osaamisen päivittämisen ja jatkuvan oppimisen tarvetta merkittävästi. Työelämän tarpeiden nopea muutos edellyttää koulutuksen järjestäjiltä nykyistä suurempaa ketteryyttä. ELY-keskusten ja korkeakoulujen yhteistyöstä on hyviä kokemuksia ja ehdotetut säännökset antaisivat mahdollisuuden hankkia korkeakoulutusta hyvin eri muodoissa ja eri aloilta. Työvoimakoulutus on nopea ja joustava väline akuutteihin tarpeisiin ja tämä muutos täydentäisi muuta koulutusjärjestelmän tarjontaa.

Uudellamaalla on paljon korkeakoulutettuja maahanmuuttajia ja muita kansainvälisiä osaajia. Suurten irtisanomisten takia on myös paljon työttömiä, joilla on opistoasteen tai vanhentunut korkeakoulututkinto ja he tarvitsevat muuntokoulutusta.

Lakimuutos olisi väliaikainen ja olisi voimassa 1.1.2021-30.6.2022.

Voimassaoloaika on lyhyt ja Uudenmaan ELY-keskus kannattaa lakia pysyväksi. Vähintäänkin sen tulisi kuitenkin olla voimassa siihen saakka, kunnes suunniteltu jatkuvan oppimisen kokonaisuudistus astuu voimaan.

Helsingissä 12.11.2020

Kirsi Piispanen

erikoissuunnittelija

Anna Viitanen

yksikön päällikkö

Tämä asiakirja KEHA/9337/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/9337/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Piispanen Kirsi 12.11.2020 12:24

Hyväksyjä Viitanen Anna 12.11.2020 12:23